

Abonnement pour un an
300 piasters
Edition spéciale. 500 ptrs .

Adresse :
"Idjtihad," Constantinople

Téléph . st . 865

XXII ème ANNÉE

1927 , 1 Avril No 225

اجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنه لکی [۲۴ نسخه]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغدلیسی ه ایرادر .

اداره خانه سی :
جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تله فون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکنجی سنه

نومرو ۲۲۵ - ۱ نیشان ۱۹۲۷

آبدە لرك قەسەسى آئندە يايور . كينك وانتقامك آلوى
مضطرب بشرىتك معدنن وطاشدن داها چوق رقيق
اولمقله برابر ، رحم وشفتت كوزيله يوغرولمش اولان
روحندە مؤبدآ سونمەه محكومدر . وەرشيئە رغماً بزە
بو اميدى وىرن امارە لردە يوق دكلدر . بالخاصه شو
صوك عمومى حربك بىراقدينى خيج انطباع ، عصر حاضر
جمعيتك مديرانندە دكلسە بيلە ، روح معشريئە قردە شلكە
وحرب علمدارلغە دوغرو پك بويوك بر نمايل واحتياج
اوياندير مشدر .

فرانسه دە بولونديغم ائنادە قادينلرك استحصال حقوقنە
و بالخاصه حكومت ايشلريندە نافذ اولمەلرينە چالیشان
بين الملل قادينلر جمعيتى ، رجال سياسيه نردندە تشبەلردە
ويارس سوقاقلرنندە نمايشلرلە تظاهراتدە بولونويورلردى .
ايچلرنندە هان بزدن باشقە هر ملتك بر نمەلەسى بولونان
بوقادينلر غروبى بر كون (تروقادر) صالونندە اووقت
باش و كيل بولونان (هر يو) نك تحت رياستندە پك غلبە لك
وكزیدە بر سامعلر كئەلە سنە قارشى خطابه لرايراد ايتمش وبالخاصه
هر قادين تمثيل ابديكى مملكت قادينلغك اشتياق واحتياج لرینی
اوزون اوزادىيە ايضاح ايلمشدر . بو مياندە آلمانىي
تمثيل ايدن بر مادام ، يك بليغ وصمىمى اولان خطابه سنە
شو حكاية ايله باشلامشدر :

« وقتيله ، بويوك آجيلردن صوگرا ييقيلان يوواسندن
آريلارق اوغلنك جنازە سنى آرامايە چيقان بر قادين
واردى . بوقادين كونلرجه بيلمىدىكى ، كورمىدىكى يرلردە
كزدى ونهايت طوپراقلرنندە انسان آتى قوقان وصولرنندە
انسان قانى آقان بر ساحە كەلدى . اورادە كوردىكى
هر قيدو قوقلادىنى هر قوقو ، اوغلندن بزورە طاشيورمش
كې روحنى ، بوتون بو دوست و دشمن مجهول اولولرك
كومولدىكى يرلرە باغلادى ؛ بوانندە كنديسنە بكنزەين
سياهرلر ايمش بر قادينلە قارشىلاشدى . نه ايچين بويوللرە
چيقدينى و كىمى ارادىنى تأثرلە مخاطبەنە آكلاندى .
ايكنجى آنا « بن دە سنك كې بر عزىز اولوي ارامقەيم .
ايكمزك دە دردى عىنى در . هايدى برلكدە ماتمىزى
طونام » ديدى . بو بر فرانسز قاديندى . ديكرى ايسە بر
آلماندى . » فقط بو خطبيه نك نظرندە فرانسز و آلمان

صلحه دوغرو

صوك كونلردە يەنە غرتەلر ، غربدە يىكى بر حربك
انفلاق ايتك اوزرە اولدوغنى نشر ايتمە بىلاديلر . بو
حوادثە متأثر اولمايە حق برانسان قلبى وارمىدر بيلەم ؟
سنە لردن برى انسانيت كينى ، احتراصى ، انتقامنى سلاخلە
تسكين ايتمە چاليشدى . بو اوغورودە سونن اوجاقلرك
توتە نلردن داها چوق فضله اولدوغى محققدر . انسان
ايچين صلح ومسالمات عارضى برحالى دركە ، محاربه ومنازعە
بوقادار قولاي وطيبى بر شكل آليور ؟ شو محققدر كە
هر هانكى بر مسئلە نك حلندە استعمال ايديله جك وسائطك
السفيل والعاديسى سلاحدرد . سلاح ، نهايت معصوم
ومظلوم برآلدە اكتساب قدسيت ايدە بيلير .
كىتەكجە تسكامل ايدن وكالئك بوتون فيض وانكشافى
ادراكە بختيار اولان انسانيت ايچين ايسە ، صلح وسكونلە
حل ايديله مەيه جك هيچ بر مسئلە يوقدر . اك صوك
واسطه يي ايلك دفعە استعمالە قالميشانلرك مظفراولسە لر بيلە
نادم ومتضرر اولدقلىنى كوروب دورمقەيز . بو عالمندە ،
كنديسنە جبراً وزجراً غلبە ايديله سى لازم كلن يكانە
دشمن حقسزلق وتعرض در . قيلنجى حقسزانه وكستاخ
تعرضلرە چكە مەين برآل دشمنندن داهاسفيل وزبونكش
بر قلبك آلى در . بو اعتبارلە حربك مشروع اولاييله جكى
آنلر يوق دكلدر . فقط بز ارتق استقبالك تاريخى
ماضى نك تاريخى كې سلاح قهرمانلرينك مناقيله دولدي رىمق
ايسنە مەيورز . بز ارتق يالگىز مجهول شهيدلرە ، مجهول قهرمانلرە
دكل ، صلح وسكونك نجيب وعلوى مبشرلرينە دخى آبدەلر
ركىز ايتك ايسنە يورز .

پارسدە « آتوال » طاق ظفرينك آئندە زردشتيلرك
مقدس ولايموت آتشى كې هيچ سونديريلەين ومجهول
عسكرلرك روح آتشرينى تمثيل ايدن معدنى بر اوجاق
واردر . بو اوجاق ياندقجە وزمان زمان بىك بر چيچكلى
بوكتلرە تتويج اولوندقجە ابدى صلحك وجودە كەلسى
ايچين داها پك چوق بلكە مك لازم كليوركې كورونور .
بركت وىرسين كە بو آتش ، معدنى اوجاقلردە وكاركي

یوقدی ، دیوردی که : « دنیاده مایق اولمایان بکانه زمزه قادین زمره سی در . بزم دیمز شفقتمز و ملیتمز آنه لکمز در . بز آنه لر حربلرده غیب ایتمدیکمز سه وکیلی لک آجیسنی عینی طرزده حس ایدر وعینی هیجانله عینی چارینتی به طوتولورز . بشریتک اداره سنی قادینلر دخی آله آمادجه صالح و مسالمته امکان یوقدر . ارککلر صرف ایتمدکلری وجودلرک هانکی قبللردن قوبارلدیغنی تقدید ایدمه یورلر . »

پک بویوک آلفیشلر ایچنده بیتن بواوزون و محتشم خطابه به همان تکمیل دیگر خطیلر دخی بشقه طرزلرده اشتراک ایتمدیلر . هپسنک ایستدیکی الک بویوک حق ، یالکیز صلح ابدی بی تأمین ایچین واسطه اولمقدن عبارتدی . بو نقطه لرله جوشمش اولان (هاریو) اوزون برنطقله صلح عالمن و قادینلرک بو خصوصده ایفایده چکی روللردن بحث ایتمدی .

بونوع تظاهراتک درجه صمیمیتی نه اولورسه اولسون بالخاصه فرانسه ده نظر دقتی جلب ایدن شی فرانسه جمعیتنک آرتق حرب و ضربدن نفرت ایتمدیکی قدرده قورقدینی در . بعضی مفرط فرانسز غزته لرینک لزوم حامل اولدجه اطراف صا ووردینی تهدیدلرله رغماً فرانسز افکار عمومی به سی دونکی حربدن ییلمش و مستقبل برحربک و همیله بوتون مساعیسنی صلح پرورلیکه حصص ایتش کبی در . اولنلرده بو روحیتی احضار ایدن عامل . یالکیز پاشامانک قیمتی آکلماش ویریوزینه بوغوشمق ایچین دکل نعمت حیاتدن مستفید اولمق ایچین کلمش اولدقلرینه اینانان بر سویره فکریه دن عبارت دکل در : آدمیاشنده راست کلینه ، دونکی ظفر یاب اولدقلری حربک صوک معلول یادکارلری و تکمیل سه و دکلری غیب ایتش اولان ماتمزه عائله لرک کثرتی ده بوخصوصه یاردیم ایتمکده در . فی الحقیقه پارس جاده لری همان صاعلام آدام قادارده آلسز ، قولسز ، کور ، طوپال بیکلرجه علیل انسانله طولور . آنوال طاق ظفری آلتنده یاپیلان عسکری وهلی مراسمده حاضر بولونان قافله لرک قسم کلیمسی ، اوتوماتیک عربله رینه بیندیرلش اولان معلول فازیلر آلائی تشکیل ایدر . خلاصه فرانسز افکار عمومی به هر نه بهاسنه اولورسه اولسون ، حرب به قارشى فضله ییلمش و حربدن نفرت ایتش برحاله در . الک مهم

بن ایکنجی سنی تمی ایدهرم . بواعتبارله ابدی صلح مسئله سنه آنی ده کی نسللری احضار ایتک لازم در . (ژم . کویو) ، وراثت و تربیه عنوانی اثرنده : تربیه بیکی نسللری فرد ونوع ایچین الک آتشین واک مشمر حیات شرط لرینه توافق ایتمدیرمک صنعق در » دیه تعریف ایدر .

(کویو) نک اصل روحنده کی بو آتشین و فیاض حیات .. منازعه و مجادله آتشله طوتوشمش قاتل و سفیل بر حیات دکلدر . تمی ایدلم که ، کندی سعادت لرینی انسانیتک سکون و سعادتنده بولان مشفق قلبلر ، انتقام و کین آتشله طوتوشان زهرناک روحلره کندی رحم و ورقلرینی آشیلامق صورتیه مفکوره لرینی تحقق ایتمدیره ییلسینلر .

عجیل سما

آفرده ته نیسون و شعرلری

اون دو قوزنجی عصرک یتیشدیردیکی کزیده آنکلین شاعرلرلرنددر . [۱۸۰۹ ده دوغمش ، ۱۸۹۲ ده وفات ایتشدیر .] استعداد شاعرانه سی ، فطرتک یوکسک بر موهبه سی عد اولونا جق درجه ده ایدی . بویوک برعائله به منسوب ایدی . بو عائله نک اجدادی نورمان و ساقسون انسانله منتهی اولوردی . آفرده ته نیسون بو عائله نک اوچنجی اوغلی ایدی . تحصیل ابتدائی بی دوغمش اولدینی (سومه رلی) شهر ی مکتبنده آلمش و صوگرا قاهر بیجه تیرینیق مکتبنه کیتمشدی . متین بر تحصیل قابلیت طبعیه سنه قوت ویرمش ، فیض شاعرانه سنه قانات طاقشدر . دها کوچوک ایکن یازدینی شعرلر . نفوذ نظر صاحب لرینک نظر دقتلرینی جلب ایتش ، یرمی یاشنده ایکن یازمش اولدینی (تیمبوکتو - Timbuctoo) سرلوحه لی بر شعرندن دولایی (چهنسه لور) مدالیه سنی قازانمشدی . قاهر بیچده